

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > בלבבי ה_עמוד שמא_ספק דקדושה וספק דסט"א

בלבבי ה_עמוד שמא_ספק דקדושה וספק דסט"א

10

ספק דקדושה וספק דסט"א

עמלק בגימ' ספ"ק כנודע. וכשם שיש ספק בסט"א, כן יש בקדושה, כהכלל של זה לעומת זה.

והנה אמרו "אין שמחה כהתרת הספיקות". כלומר הספק יוצר היפך השמחה, עצבות. וזה ספק של הסט"א, שאדם נבוך ומבולבל, ועי"כ יש לו עצבות מכך. אולם יש ספק דקדושה, וענינו ההכרה מהיכן בא לי הספק הזה? וכי אני זה שמספק את עצמי או שמא הקב"ה ברגע זה נוטע ספק בלבי ורצונו שאסתפק עתה? נמצא הספק בא מתוך אמונה ברורה, אמונה בבורא ית"ש שהוא נתן הספק במוחי ובלבי, ורצונו שאסתפק. ואם כך רצונו ית"ש שאסתפק, גם אני מעמיד עצמי לכך, ואני שמח להיות מסופק, כי כך רצונו ית"ש. נמצא ספק דקדושה מוליד שמחה ולא עצבות ח"ו.

והנה מה שמונע את האדם מלשמח בספק, הוא המחשבה שספק הוא דבר שלילי. וחוסר ידיעה כיצד לנהוג או לעשות וכד', הוא חסרון גדול. אולם באמת אינו כן, ספק דקדושה היא מעלה, ההכרה שהספק בא מהקב"ה והשמחה בו מחמת כן הוא מעלה גדולה ולא חסרון.

ביאור הדברים: אדם סבור שכשיש לו ספק, הטעם שיש לו ספק מפני חסרון כוחו להכריע, מפני קוצר דעתו, ולכך הוא רואה זאת כחסרון לגביו. אולם כשאדם מסתכל ומבין שהקב"ה הכניס ספק זה במוחו ובמחשבתו, צריך להבין מדוע הקב"ה הכניס זאת? מה התועלת בזאת?

בירור הדבר: תכלית הבריאה "אין". העולם נברא יש מאין, ותכליתו לחזור לשורשו, לחזור לאין. כנס"י הוא הכח שמביא את העולם לאין דקדושה, להתכללות בשורש, להתכללות בבורא עולם. לעומתו עמלק מביא את העולם לאין של כילוי, ולכך עמלק רצה לכלות את בני". עומק הענין, הוא רצה להביא את כנס"י למהלך של אין בבחינתו, אין של כילוי ואבדון, והוא רצה להפוך את ישראל, מאין של קדושה, אין של התכללות, לאין של סט"א, של כילוי.

והנה עמלק הוא אין של כילוי כנ"ל. ביאור הדברים: הבחינה הגרועה ביותר בבריאה היא משכב זכור, וזה בחינת סדום. משכב זכור ענינו כילוי עצמי, כיון שהוא אינו מעמיד תולדות, וזה בחינת עמלק כילוי עצמי.

בעומק יותר, מצב נפש של ודאי, מוליד תולדות. כשאדם מסופק בדבר הוא אינו פועל בדבר כראוי, הספק מונע את ההמשך. משא"כ כשאדם בטוח וודאי בדרכו, הוא נלחם עליה ללא פשרות. כשיש בחינת "הודאי שמו" (פיוטי ר"ה), יש בחינת "נצח ישראל לא ישקר" (ש"א טו, כט). וזה עיקר כוחו של עמלק שמוליד ספק, ממילא אין המשך ותולדות, וזה ענין כילוי עצמי. והנה תחילת ביאת עמלק להלחם עם ישראל, הוא לאחר שכתוב (שמות יז, ז) "ויקרא שם המקום מסה ומריבה על ריב בני" ועל נסותם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו אם אין". כלומר עומק שאלת היש ה' בקרבנו אם אין ענינה, שבנ"י היו אז במדרגת מעבר מהשגת בחינת יש להשגת בחינת אין, וזהו בחינת אין, לאמר היש ה' בקרבנו אם אין". כלומר נסיון לצאת מבחינת יש, ולהכנס לבחינת אין. ולכך מיד אח"כ בא עמלק, שהוא אין בטומאה, והוא המנסה למנוע את הכניסה לאין דקדושה. והנה עומק ספק דקדושה הוא המביא את האדם לידי ביטול, לידי אין, ובזה נכנס לאין דקדושה. שע"י שמכיר את אפסיות האדם, מתוך שמחה, מכח הבנה שזהו רצונו ית"ש שירגיש בטל וחסר דעת כלל, בזה גופא מתבטל לבוראו, ומשיג את

האין, את התכללות, וכל זה ע"י ספק דקדושה. וכשם שעמלק, ספק דעמלק, הוא כח הרע הגמור ושורש השורשים של הרע, כן ספק דקדושה, הוא הכח להביא את האדם לשלמות הגמורה, התכללות בבורא עולם.

זו

ספק ופחד ותיקונים

עמלק בחינת ספק, ולכך כיון שעמלק מקיף את כל בחינת "הזה לעומת זה", לכך בכוחו לספק כל דבר שבתוך גברי הבריאה. חוץ מן הדבר שלמעלה מן הבריאה, והוא שיש בורא עולם. ולכך אמרו עליו "יודע את רבונו ומתכוון למרוד בו". כלומר על הבנה זו שיש בורא עולם אינו מספק, נמצא שעמלק מספק כל דבר ממש. וכבר ביארנו לעיל שתיקון עמלק הוא שמחה בספק, שמחה בהכרה שרצונו ית"ש שאסתפק, ולכך אני שמח בכך. ולכך, אדם צריך להגיע למדרגה שהכל מסופק אצלו, ולשמח בכל הספקות, ואז יש תיקון גמור לעמלק. דכל זמן שאינו מסופק בכל, נמצא שעדיין לא תיקן את כל בחינת עמלק, את כל בחינת הספק, וזו נקודה עמוקה מאוד. דנראה לאדם שצריך להיות ודאי בכל דבר, ובאמת זה הפוך, כל החיים מלאים ספקות, הוא מפחד שמא אינו עושה כראוי. מה התיקון לפחד זה? התיקון לזה הוא ההכרה שהספק מהקב"ה, והפחד מהקב"ה, וכך רצונו ית"ש שאסתפק ואהיה בפחד, נמצא שיש שמחה בספק ובפחד, וזהו התיקון של הספק והפחד. וזהו יסוד גדול, שיחד עם הפחד יש שמחה. פחד שלא עושה מעשיו כראוי, ושמחה שכך רצונו ית"ש שיהיה פחד. וזה דבר עמוק להשיגו בנפש האדם.

והנה קודם מתן תורה שלא היו גברי תורה ומצוות, הכל היה ספק כי לא היה שום דבר ברור, וכל אחד עשה נחת רוח לקב"ה כפי הבנת שכלו והכרת נפשו (לבד מז' מצוות בני נח). נמצא כל צורת החיים בספק. אולם משניתנה תורה, יש גברי ודאי של תרי"ג מצוות (ואף בהם שייך ספק וכמחלוקת וכד') וזה גילוי שלמעלה מן הבריאה, כי הבריאה בתוכנה הוא ספק, כח הרע של עמלק, ומתן תורה עם גברי תורה הוא ענין שלמעלה מן העולמות, למעלה מגדרי הספק, וזהו הכח העליון של התורה. והבן מאוד.

ח

אהבה ויראה - קליטתם בנפש

כל נברא יש בו פנימיות וחיצוניות. הפנימיות של כל דבר הוא חסד, אהבה. והחיצוניות של כל דבר, הוא דין, יראה, פחד. והנה, כן צריך להיות הנהגת האדם בכל דבר שקורה עמו. נבאר: אם נוהג עם האדם מידת חסד, כגון שהקב"ה הטיב עמו ונתן לו דבר פלוני, עליו להרגיש את אהבתו של הבורא אליו המתגלית דרך נתינה זו, והיא ההרגשה של פנימיות הדבר, שהוא חסד ואהבה. יחד עם זאת, עליו לחוש יראה ופחד, שמא זה בבחינת "ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו" (דברים ז, י). הרי הרגשה של החיצוניות, פחד. באופן זה, כיון שעיקר הדבר חסד, צריך שעיקר ההרגשה תהיה חסד ואהבה, ולצרף לזה פחד ויראה. אולם במקרה להיפך, שצורת ההתראות הדברים הוא דין, כגון שארע לאדם מקרה שלא נגלה ונראה כטוב. ראשית עליו לפחד וליראה מהנהגת הבורא עמו ויחסו אליו, וזה קליטת חיצוניות הדברים (כיון שבמקרה זה, הצורה של ההתגלות הפשוטה, הוא דין. לכך צריך לעמוד תחילה בעיקר ולקבל בחינה זו). יחד עם זאת, עליו להבין ולהרגיש שכל מעשי הבורא הם חסד והטבה גמורים, נמצא שגם הנהגה זו היא חסד הבא מתוך אהבה, ועליו להרגיש את אהבת הבורא אליו המתגלית מתוך מעשה זה. וזה קליטת הפנימיות, שהוא לעולם חסד, הטבה הבאה מתוך אהבה.

יש כאן נקודה עמוקה שצריך להבינה. צריך שהפחד והיראה לא יהיו טבעיים מתוך פחד ודאגה, כי את זה צריך לבטל ולתקן ע"י אמונה, ש"כל מאי דעביד רחמנא לטב עביד" (ברכות ס ע"ב). ואם כן אין מקום לדאגה כלל, שהרי כל מעשה זה הוא הטבה גמורה וביטוי של אהבה. אלא הפחד צריך לנבוע מכך, שהקב"ה רוצה שאני אפחד, מכיון שהוא נוהג עמי בצורה שנראית כלפי חוץ כדין, הרי יש כאן הוראה שרצונו ית"ש שאפחד ממנו. נמצא שהמקרה, הוא גילוי וכלי לרצונו ית"ש שאירא ואפחד.

זוהי נקודה עמוקה ודקה, ונצרך לה אבנתא דליבא גבוהה מאוד. גם להרגיש את אהבת ה' מתוך הצער והיסורים, ולהרגיש שזה טוב. וגם לפחד ממקרה זה, כלומר לפחד מהבורא ע"י גילוי מקרה זה.

ט

אוהב ואויב

אוהב ואויב דומים זה לזה. במטבע הלשון כהכלל הידוע שכל ב' הפכים שורשם אחד, ותחילה נפרדים זה מזה, ואח"כ עתידים

לחזור ולהתכלל זה בזה. וז"ש בגמרא (קידושין ל) "מאי את אויבים בשער אמר ר' חיא בר אבא אפילו אב ובנו הרב עם תלמידו שעוסקים בתורה בשער נעשים אויבים זה את זה ואינם זיזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה" וכו'. כלומר תחילה אוהבים, אח"כ נעשים אויבים, ואח"כ נעשים אוהבים. וז"ש "בשער אחד", כי בשורש יש אחדות, והפירוד אינו אלא מקרי, וצריך להחזיר הכל לשורש. וז"ש "ואינם זיזים משם", כלומר שהם מכירים שתחילה בחינת אויבים אינו אלא אמצע הדרך, ולכך אינם זיזים משם, כי מכירים שעדיין לא גמרו, כי התכלית אחדות ולא פירוד. וח"ו אם זיזים משם, כלומר שחושבים שזה התכלית, מחלוקת, כל תורתם אינה ממקור טהור, כי אינם מבינים את מהות התורה הקדושה.

ע

זריזות דקדושה ולהיפך

זריז שורש "זרז". בגימ' ירד. הענין, יש זריזות דקדושה ויש זריזות להיפך. צורת מבנה העולמות הוא השתלשלות מן עליון לתחתון, עד התחתון ביותר, שהוא מגושם ביותר, ורחוק מן הבורא ביותר. וזה סוד כח המשיכה שיש בארץ, כי זה כל צורת הבריאה שהדברים יורדים למטה ונמשכים לשפל. וזו זריזות בחינת ירד, זריזות של שבירה וקלקול. אולם עבודת האדם לתקן את העולמות ולהחזירם לשורשם, והוא ע"י זריזות לעלות, והוא היפך הזריזות של הסט"א, זריזות של ירידה. וכאשר יש זריזות דקדושה, יש תיקון למידת העצלות שהיא הכח המונע את העליה. והנה העולם הזה בחינת ארץ. ארץ אבותיות א - רץ, כלומר שהכל רץ ומתרחק מן הא', מאלופו של עולם, והתיקון להחזיר הכל לשורשו, לאלופו של עולם.

עא

מצות לוויה

מצות לוויה, להמשיך שמירה על האורח, כמ"ש בעגלה ערופה "דינו לא שפכו את הדם הזה" (דברים כא, ז). וזה אינו רק שמירה גשמית, אלא עצם המצוה הוא סגולה רוחנית לשמור את האורח. לוויה בגימ' נ"ב, גימ' כלב, והוא, קליפת עמלק, שנקרא כלב, וביה כתיב "אשר קרך בדרך" (דברים כה, יח), והוא לעולם מסוכן בדרך, ומצות לוויה היא השמירה לזה.

עב

עבודת האדם את קונו בנשמתו

עבודת האדם לא להתעסק עם גופו! לא רק בעיני החומר של גופו, אלא גם בעבודת ה', אין עיקר העסק עם המעשה והגוף אלא עם הנשמה. עיקר עבודת האדם להרגיש ולחוש בכל רגע את החלק אלוק' ממעל שבו, את הנשמה הטהורה שבקרבו, לחוש אותה ולחפש את חלקה השני. הנשמה היא רק חלק. חלק של מה? חלק מן הבורא עולם! חלק אלוקי ממעל. אדם שלא מכיר את נשמתו, שלא מכיר את החלק של עצמו, כיצד יכיר את החלק השני, את הבורא עולם. רק לאחר שאדם מכיר וחש את החלק האלוקי שבו, את האלוקות השוכנת בקרבו, מתוך כך יכול להכיר גם את שורשה של הנשמה, את הבורא עולם!

- [בלבבי משכן אבנה - ח"ה](#) [1]

Source: <https://bilvavi.net/shiur> דסטא-שפסק-דקדושה-וספסק-דסטא

Links

[1] <https://bilvavi.net/bilvavi.hey>